

Педіатрія

Р. О. Валецька



◆ МЕДИЦИНА
здоров'я

Р. О. Валецька

ПЕДІАТРІЯ

2-ге видання, доповнене і виправлене

Луцьк

ПРАТ «Волинська обласна друкарня»

2014

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України як навчальний підручник для студентів педагогічних вищих навчальних закладів (лист № 1.4/18Г-527 від 11.04.2007 р.)

Рецензенти: *Багдасарова І. В.*, доктор медичних наук, професор, завідувач відділом дитячої нефрології Інституту нефрології АМН України;

Гавриленко О. Ф., доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри безпеки життєдіяльності і охорони здоров'я людини Київського державного національного лінгвістичного університету.

У підручнику висвітлено питання педіатрії та гігієни дітей раннього й дошкільного віку, а також заходи запобігання відхилень у розвитку та стані здоров'я дітей. Рекомендований для студентів педагогічних вищих навчальних закладів.

ЗМІСТ

Передмова.....	7
Розділ 1. Дошкільні заклади	
Розвиток дітей раннього і дошкільного віку.....	9
1.1. Поняття про педіатрію та диспансеризацію дітей.....	9
1.2. Дошкільні заклади.....	10
1.3. Періодизація дошкільного віку	12
1.4. Особливості розвитку дитини раннього і дошкільного віку.....	14
Тестові завдання для самоконтролю з розділу «Дошкільні заклади. Розвиток дітей раннього і дошкільного віку».....	17
Розділ 2. Адаптація дітей у дошкільних закладах	
Особливості адаптації в дошкільних закладах.....	20
2.1. Поняття про соціальну адаптацію.....	20
2.2. Особливості адаптації дітей при вступі до дошкільного закладу.....	
2.3. Організація життя дітей у період адаптації до дошкільного закладу.....	24
Тестові завдання для самоконтролю з розділу «Особливості адаптації дітей в дошкільних закладах».....	28
Розділ 3. Організація фізичного виховання дітей та створення гігієнічних умов у дошкільних закладах	
Режим дня в дошкільному закладі	30
2.1. Значення режиму дня.....	30
2.2. Режим дня для дітей до трьох років.....	31
2.3. Режим дня для дітей від трьох до шести-семи років.....	33
Фізіологічні основи харчування дітей у дошкільному закладі.....	35
3.1. Особливості травлення у дітей раннього віку.....	35
3.2. Значення основних компонентів їжі та принципи збалансованого харчування дітей раннього віку.....	36
3.3. Виховування дитини першого року життя.....	41
3.4. Організація харчування дітей від одного до семи років.....	44
Фізична культура для дітей у дошкільному закладі.....	45
4.1. Фізична культура для дітей перших трьох років життя.....	45
4.2. Фізична культура для дітей трьох-семи років.....	49
4.3. Загартовування.....	52
4.4. Водні процедури для дітей від одного до трьох років.....	54
4.5. Сонячні ванни як загартовувальна процедура.....	56

Організація гігієнічних умов виховання дітей у дошкільних закладах.....	58
3.13. Гігієнічні вимоги до ділянки, будівель, обладнання дошкільного закладу	58
3.14. Гігієнічні вимоги до повітряного й освітлювального режимів.....	61
3.15. Гігієнічне виховання дітей у дошкільному закладі.....	62
3.16. Санітарний режим дошкільного закладу.....	64
Контроль за розвитком і станом здоров'я дітей у дошкільних закладах.....	66
3.17. Види і методи контролю в дошкільному закладі.....	66
3.18. Фізичний розвиток дітей раннього і дошкільного віку.....	67
3.19. Контроль за фізичним розвитком дітей раннього і дошкільного віку. Терміни контролю методом антропометрії.....	69
Терміни контролю за нервово-психічним розвитком дітей.....	71
3.20. Контроль за нервово-психічним розвитком дітей перших трьох років життя. Навколишнє середовище і нервово-психічний розвиток дитини.....	71
3.21. Визначення стану здоров'я дитини. Показники здоров'я дітей..	72
Тестові завдання для самоконтролю з розділу «Організація фізичного виховання дітей та створення гігієнічних умов у дошкільних закладах».....	76
Розділ 4. Дитячі хвороби та їх профілактика.....	83
Хвороби новонародженого.....	83
4.1. Асфіксія і внутрішньочерепна травма.....	83
4.2. Роль вихователя в оздоровленні дітей.....	85
4.3. Хвороби пупка.....	86
4.4. Сепсис новонародженого.....	86
4.5. Недоношена дитина.....	87
Розлади травлення і харчування у дітей грудного віку.....	88
4.6. Гострі розлади травлення.....	88
4.7. Хронічні розлади харчування.....	90
4.8. Профілактика розладів травлення і харчування дітей.....	91
Хвороби, спричинені порушенням обміну речовин у дітей раннього віку.....	91
4.9. Гіповітаміноз і гіпервітаміноз D.....	91
Алергічні стани.....	96
4.10. Поняття про алергічні реакції.....	96
Хвороби органів дихання.....	101
Анатомо-фізіологічні особливості органів дихання.....	101
4.11. Хвороби верхніх дихальних шляхів.....	102
4.12. Бронхолегеневі захворювання.....	106
4.13. Профілактика захворювань органів дихання.....	110

Хвороби органів кровообігу.	111
Анатомо-фізіологічні особливості серцево-судинної системи у дітей раннього і дошкільного віку.	111
4.14. Вроджені і набуті захворювання серця.	112
Хвороби крові та кровотворних органів.	114
Особливості кровотворення в дітей.	114
4.15. Захворювання крові в дітей раннього і дошкільного віку.	115
Хвороби органів травлення.	118
Анатомо-фізіологічні особливості органів травлення.	118
4.16. Ураження слизової оболонки порожнини рота.	119
4.17. Запальні захворювання шлунка.	121
4.18. Гельмінтози.	122
Хвороби нирок і сечовивідних шляхів.	126
Анатомо-фізіологічні особливості видільної системи.	126
4.19. Хвороби нирок.	127
4.20. Захворювання сечовивідних шляхів.	129
Деякі захворювання ендокринної системи.	130
Особливості ендокринної системи у дітей.	130
4.21. Порушення утворення інсуліну в організмі.	131
Порушення опорно-рухового апарату.	134
Анатомо-фізіологічні особливості опорно-рухового апарату у дітей.	134
4.22. Вроджені вади розвитку опорно-рухового апарату.	135
4.23. Набуті дефекти опорно-рухового апарату.	137
Хвороби органів слуху і зору.	140
Анатомо-фізіологічні особливості органів слуху і зору у дітей раннього і дошкільного віку.	140
4.24. Захворювання органів слуху.	141
4.25. Очні хвороби і порушення зору.	142
Функціональні порушення вищої нервової діяльності.	147
Формування рухової активності та психічних функцій у дітей.	147
4.26. Порушення поведінкової реакції.	151
4.27. Певрози у дітей.	154
Шкірні хвороби.	157
Анатомо-фізіологічні особливості шкіри у дітей.	257
4.28. Неінфекційні захворювання шкіри.	158
4.29. Інфекційні захворювання шкіри.	159
Тестові завдання з розділу «Дитячі хвороби та їх профілактика».	162
Розділ 5. Інфекційні захворювання.	176
Мікроорганізми і навколишнє середовище.	176
5.1. Життєдіяльність мікроорганізмів у природі.	176
5.2. Причини виникнення інфекційних захворювань та їх профілактика.	178

5.3. Шляхи передачі збудника.....	179
5.4. Імунітет.....	180
5.5. Щеплення.....	182
Профілактичні щеплення	184
Повітряно-крапельні інфекції.....	186
5.6. Гострі респіраторні вірусні інфекції.....	186
Аденовірусна інфекція	188
5.7. Повітряно-крапельні інфекції, які викликаються специфічними збудниками.....	189
Кишкові інфекції і захворювання, які викликаються коковими бактеріями.....	202
5.8. Кишкові інфекції у дітей.....	202
5.9. Стрептококові та стафілококові інфекції.....	208
Основи епідеміології та дезінфекційної справи.....	211
5.10. Предмет епідеміології, її завдання і методи.....	211
5.11. Епідеміологічне обстеження.....	211
5.12. Основні поняття про дезінфекцію, дезінсекцію, дератизацію.....	213
5.13. Санітарно-дезінфекційний режим у дошкільному закладі....	217
Тестові завдання для самоконтролю з розділу «Інфекційні захворювання».....	218
Медичні терміни і слова, які використовуються у тексті.....	222
Перелік питань до іспиту.....	226
Рекомендована література.....	233

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Аскарина Н. М. Воспитание детей раннего возраста / Н. М. Аскарина. – М.: Просвещение, 1981.
2. Белостоцкая Е. М. Гигиена зрения детей дошкольного возраста: в помощь лектору / Е. М. Белостоцкая. – М.: ЦНИИСП МЗ СССР, 1983.
3. Бесярина В. П. Детские болезни с уходом за детьми и анатомо-физиологические особенности детского возраста / В. П. Бесярина. – М.: Медицина, 1981.
4. Кузьмичев А. Т. Детские инфекционные болезни / А. Т. Кузьмичев, И. В. Шарлай. – М.: Медицина, 1986.
5. Ладос К. С. Рациональное питание детей раннего возраста / К. С. Ладос, Л. В. Дружинина, А. С. Винту. – Кишинев, 1986.
6. Лич П. Младенец и ребенок от рождения до 5 лет / П. Лич. – М.: Педагогика, 1988.
7. Островская Л. Ф. Первый год жизни вашего ребенка / Л. Ф. Островская. – М.: Педагогика, 1983.
8. Павлова Л. Н. Знакомим малыша с окружающей средой / Л. Н. Павлова. – М.: Просвещение, 1987.
9. Смирнова Е. Т. Гигиенические условия воспитания детей в дошкольных учреждениях села / Е. Т. Смирнова. – М., 1980.
10. Социальная адаптация детей в дошкольных учреждениях / под ред. В. Тонковой-Ямпольской. – М.: Медицина, 1980.
11. Студеникин М. Я. Книга о здоровье детей / М. Я. Студеникин. – М.: Медицина, 1987.
12. Фролов В. Г. Физкультурные занятия на воздухе с детьми дошкольного возраста / В. Г. Фролов, Г. П. Юрко. – М.: Просвещение, 1983.

Навчальне видання

Валецька Руслана Омелянівна

Педіатрія

Підручник

2-ге видання,

доповнене і виправлене

В авторській редакції

Технічний редактор – Віра Озірська

Обкладинка – Ольга Белоус

Комп'ютерна верстка – Алла Шнит

Коректор – Тетяна Павлова

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 13,7.

Наклад 500 прим. Зам. 352.

ПрАТ «Волинська обласна друкарня»

43025 м. Луцьк, просп. Волі, 27. Тел. (0332) 24-41-73.

Свідоцтво про Державну реєстрацію ДК № 3955 від 14.01.2011 р.

Друк та палітурні роботи ПрАТ «Волинська обласна друкарня»

43025 м. Луцьк, просп. Волі, 27, тел. (0332) 24-25-07



9 789663 617589

ВАЛЕЦЬКА Р. О.

В 15 Педіатрія: підручник. – 2-ге вид., доп. і вищ. – Луцьк: ПрАТ «Волинська обласна друкарня», 2014. – 236 с. – (Серія «Медицина. Здоров'я»).

ISBN 978-966-361-758-9

У підручнику висвітлено питання педіатрії та гігієни дітей раннього й дошкільного віку, а також заходи запобігання відхилень у розвитку та стані здоров'я дітей.

Рекомендований для студентів педагогічних вищих навчальних закладів.

УДК 616-053.2(075.8)

ББК 57.3я73